

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Radics Sztepán közoktatásügyi miniszter ma délelőtt tette le az esküt.

Beograd, nov. 18.

Radics Sztepánnak Beogradba való megérkezése a jól beavatott politikusok szerint csak a krízis végét jelenthette.

A délelőtti folyamán Radics Sztepán senkivel sem érintkezett, délután 5 órakor azonban Pasity miniszterelnök kabinetjébe ment és teljes egy óráig tanácskoztak együtt. Ezen a tanácskozáson dönt el végleg, hogy Radics Sztepán mint közoktatásügyi miniszter lép be a kormányba. Pasityval való tanácskozása után

Radics az udvarba ment, ahol háromnegyed óra hosszáig volt kihallgatáson, amely alkalommal Öfelsége meghatározta, hogy Radics Sztepán ma délben tegye le az esküt.

Az új miniszter kinevezéséről szóló ukázt a király — keddi nap lévén — nem írta alá, de a mai nap már megjelenik. A politikai körök feltétlenül azt hiszik, hogy a megegyezés most már minden fázisában a legnagyobb erősítést nyerte.

Kormányzó körökben azt hiszik, hogy Radicsnak a kormányba való

belépésével el van intézve a kormánykrízis ügye egyelőre.

Radics Sztepán az eskü letétele után a Páris-szállóban fogadni fogja a sajtó képviselőit, akiknek elmondja közoktatásügyi programját.

Miután a közoktatásügy élére most Radics-párti kerül, az eddigi közoktatásügyi államtitkár, dr. Baszarik leköszön állásáról. Helyét valószínűleg Alekszis Jován kumanovói gimnáziumi igazgatóval, jelenben radikális-párti képviselővel, fogják betölteni.

A szkupstinát november 27-ig elnapolták.

Beograd, nov. 18.

A szkupstina üléseit tegnap november hó 27-ikeig elnapolták. Az országgyűlési képviselők legnagyobb része tegnap már haza is utazott kerületébe.

A szkupstina szünete alatt a kormány elfogja készíteni a szkupstinai tárgyalások új anyagát. A kormány végleg át fogja nézni a költségvetési javaslatot, míg a pénzügyi-bizottság megvitatta az új indemnitási törvényjavaslatot, amelyet ezután a szkupstina elsőnek fog tárgyalni.

Megalakulás előtt az új lengyel kormány.

Varsó, nov. 18.

Strizinsky lengyel külügyminiszter elfogadta a megbízatást az új kormány megalakítására. A mandátumát ma reggel vette át és még a délelőtti folyamán megkezdette tanácskozásait az egyes pártok vezetőivel. Az új kormány összetétele előreláthatólag nagyjából nem változik.

Serrail tábornoknak áll följebb.

Páris, nov. 18.

A lapok kinos incidensről írnak Serrail tábornoknak Párisba való megérkezésével kapcsolatban.

Serrailnak a fogadására, aki most érkezett meg Szíriából, a hivatalos funkcionáriusok között megjelent Henry de Juvenel is, a Matin fő-szerkesztője, Szíria ujonnan kinevezett polgári biztosa is. Mikor Serrail meglátta Juvenelt, ezt mondotta neki: „Önök igazán nem kellett volna idefáradnia!”

Serrail tábornok tapintatlan viselkedése igen kinosan hatott a városlakókra, akik meglehetősen nyomott hangulatban szálltak be autókba és hajtották át a tömeg sorfala között, amely Serrail kocsiját folytonos „pfuj” kiáltásokkal kísérte.

TÖZSDE

November 18.

Beograd. Amsterdam —, Berlin 1345—46, Bécs 796 $\frac{1}{2}$ —95, Budapest 793, Bukarest 26 $\frac{1}{4}$, Genf 1089, London 273 $\frac{3}{4}$ —80, Milánó 226 $\frac{1}{4}$, Newyork 5642 $\frac{1}{2}$ —42, Páris 22770—28 $\frac{1}{2}$, Prága 16755—40.

Zürich. Berlin 12345, Budapest 7290, Newyork 51862 $\frac{1}{2}$, Milánó 2075, Prága 1537 $\frac{1}{2}$, Wien 7320, Varsó —, Szófia —, Bukarest 240, Beograd 920, London 2514, Páris 2079 $\frac{1}{4}$, Brüsszel 2355.

Budapest. A gabonapiac élénk. Buza 357 $\frac{1}{2}$, rozs 220, takarmányárpa 250, sörárpa 340, köles 190, zab 250, tengeri (rég) 270, (új) 165, repce 610, korpá 165.

Nő az árvizveszedelem.

Bosznia és Dalmácia egyes vidékeit elöntéssel fenyegetik a megdagadt folyók.

Beograd, nov. 18.

Horvát- és Szlavonországból újra nyugtalanító hírek érkeznek. A folyók, amelyek napok óta apadnak, újra erősen megdagadtak és kiöntéssel fenyegetnek. A veszélyeztetett területeken nagy riadalmat keltett az újabb áradás, mert már abban a boldog hitben éltek, hogy az árvizveszedelem mulóban van. Az áradásról Boszniából és Dalmáciából érkeznek főleg nyugtalanító jelentések, ahol a napok óta szakadó eső is megduzzasztotta a folyókat.

Az állandóan tartó esőzések következtében a Neretva kilépett medréből és elöntéssel fenyegeti a Metkovity felé vezető vasutvonalat. A pályatest némileg már megrongálódott, úgy hogy a közlekedést csak a pálya állandó javításával tudják fenntartani. A teherforgalmat a tegnapi nappal beszüntették az említett vonalon s ha az áradás tovább tart, kénytelenek lesznek a személyforgalmat is szüneteltetni, melyet most még zavartalanul bonyolítanak le.

Gracsacról jelentik, hogy az áradás következtében víz alá került a gracsac—knini vonalon mintegy háromszáz méteres vasuti pálya, melynek következtében a forgalmat kénytelenek voltak beszüntetni.

Crnojevity Rijekából érkezett hírek szerint a Szkadari-tó is kiöntött és a városka egy részét víz alá börtotta.

Kinos incidens a nagykövetek konferenciáján.

London, nov. 18.

A „Newyork Herald” párisi tudósítás alapján kinos incidensről számol be, amely a nagykövetek legutóbbi konferenciáján történt. A nagy feltűnést keltő botrány központjában Foch marsall áll, akinek magatartása a nagykövetek körében élénk visszatetszést szült.

A nagykövetek legutóbbi konferenciáján, amelyen a német leszerelés kérdését tárgyalták, meghívták Foch marsallt is. Az előadók arra a kérdésre, hogy Németország eleget tett-e a leszerelési kötelezettségének, Foch marsall ingerülten válaszolt, hogy: nem. A következő kér-

désre, hogy véleménye szerint a német kormány a jövőben kötelezettségeit teljesíteni fogja-e, a marsall gunyosan azt felelte, hogy: nem bizonyos.

Néhány perccel később, amikor a kölni zóna kiűritése került szónyegre és ebben az ügyben kérdést intéztek Foch marsallhoz, válasz helyett felugrott helyéről és azzal, hogy őt úgy is csak mint technikai tanácsadót hallgatják meg, a nagykövetek legnagyobb megütközésére, elhagyta az üléstermet.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy az incidens nem fog következmények nélkül maradni.

A magyar hitbizományok állami kisajátítását követelik.

Budapest, nov. 18.

Seitovszky házelnök pártközi konferenciát hívott egybe szerdára, amelyen az ellenzék a földbirtokreform egész komplexumával akar foglalkozni.

A pártközi konferencián az ellenzék, hír szerint, követelni fogja a nagybirtokok és hitbizományok állami kisajátítását.

Csak fascista szervezetet türnek meg Olaszországban.

Milánó, nov. 18.

A kormány — hír szerint — elhatározta, hogy törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amelyben kimondja mindazon szervezetek fel-

oszlátását, amelyekben nem fascista szellemben folytatják tevékenységüket. Ellenzéki körökben a kormány állítólagos elhatározása miatt óriási a felháborodás.

Megjegyzések a becskerekai mérgezési bűnpörhöz.

Becskek, nov. 18.

Tegnap délelőtt nyolc óraker hangzott el a halálos ítélet Relity Julka, a becskerekai mérgező keverő felett és fél órával később már türelmetlen telefonberregés rázta fel a munkába került szerkesztőséget. Bájos női hang, de hogy is haragudnánk meg érte, azt érdeklődte meg, hogy mikor lesz a kivégzés. Ebben a néhány szavas érdeklődésben azután benne van az egész közönség. Visszatükröződik belőle az az ötszáz főnyi érdeklődő sereg, amely naponta ott szorongott a barnára festett padosorokban és az a sok száz férfi és nő, aki naponta izgatottan leste a szenzációs bűnpörrel foglalkozó újságokat.

A napokban megállított egy becskerekai író, akinek könyvei gyors egymásutánban jelennek meg és nem váltanak ki oly nagyfokú érdeklődést, mint aminőt méltán megérdemelnének. Többek között a sajtóra is panaszkodott, amely az események rohanása közben nem ér rá megfelelő időt és helyet szentelni az irodalom történéseinek. Megemlítette, hogy Kosztolányi Dezső a „Nyugat” egyik legutóbbi számában hasonló megállapításra jutott cikkében és külföldi példákat említett fel az ottani helyzet vázolására. Speciális magyar bajnak nevezte a sajtó eltévelyedését, helyesebben azt, hogy az eseményeknek nem ad aránylagosan, vagy legalább is né-

Harc a hajózási szindikátus ellen.

Beograd, nov. 18.

Tegnap este a radikális-klub ülést tartott, amelynek napirendjén szerepelt Vukicsevity Velja közoktatásügyi miniszter lemondása és a hajószindikátus likvidálásának ügye.

A közoktatásügyi miniszter lemondásának ügyét levették a napirendről, mert Pasity miniszterelnök másnemű elfoglaltsága miatt nem jöhetett az ülésre. Így tehát a klub csak Radojevity közlekedésügyi miniszter referátumát hallgatta meg a hajózási szindikátus és az állam közötti viszonyról.

Radojevity terjedelmes expozét adott, amelyben részletesen kiterjeszkedett azokra az ellentétekre is, amelyek a szindikátus és az állam között fölmerültek.

A szindikátus hajózási kezelése rossz — állapítja meg a közlekedésügyi miniszter. A közlekedést fokozni nem tudja, újabb beruházásokat nem tesz, már pedig ez okvetlenül szükséges, ha azt akarjuk, hogy a hajózási forgalom fokozódjék.

A hajózási szindikátus politikája hozta meg azt az anomáliát, hogy az SHS államban a hajózás 50 százalékkal drágább a vasuti tarifánál, már pedig a mi vasutaink drágábbak, mint a külföldiek. Ebből látható, hogy a hajózási szindikátus milyen lehetetlen közlekedési politikát folytat.

A szindikátus kezelése körül szabálytalanságok vannak. A vállalatnak tizenegy millió deficitje van és az állam is nagynehezen tudja megkapni követeléseinek egy részét. Az amortizációs alapra a szindikátus pedig egy parát sem helyezett el.

Erre való tekintettel a közlekedési miniszter azt javasolja, hogy az állam vegye át saját kezelésébe a hajózási parkot és hogy a szerepek eszerélődjenek föl. Ezentúl az állam fog a szindikátusnak annyi évi bért fizetni, mint amennyit a szindikátus fizetett eddig az államnak.

A megalakítandó hajózási vállalkozás, amely az „SHS állam folyamhajózási” címet fogja viselni, széles kereskedelmi és ipari alapon szervezkedne meg. Vezetőségében az összes kereskedelmi és ipari szervezetek képviselőit nyernének. Ezzel kapcsolatban az állam azonnal megkezdendő a hajógyár felépítését, amelyhez a hajózási szindikátusnak nincsen pénze. Erre a célra a közlekedési miniszter már az idej budgetjébe ötven millió dinárt állítana be.

Ezután vita fejlődött ki, amelyben Tosity, Nikolyty és Zsivojnovity képviselők a közlekedési miniszter referátuma mellett foglaltak állást, míg Szubotity ellene beszélt, mert attól tart, hogy az új hajózási szindikátus az állam kezében nem fejlődne megfelelő módon.

dik le, de ujabban a franciák annyira finomították az eljárást, hogy egy ezred milligramm is már kimutatható.

A női közönséget főleg az bősztette fel, hogy a vádlott átokkal illette rokonait, főleg Relity Áront és családját. Alig hogy a bíróság kihirdette az ítéletét, az elítélt esnyán kifakadt. A fogházfelügyelő alig tudta lecsendesíteni.

Relityné a becskerekai fogháznak marad a vendége. Az elsőfokú ítélet megerősítése esetén Beeskereken hajtják végre a büntetést. A becskerekai törvényszék fennállása óta ő a második női halálraítélt. Az első, özvegy Mauj Józsefnén, 1922-ben hajtották végre a rögtönítélő bíróság ítélete alapján a golyó általi halált.

Ma még gyakorta emlegeti a közvélemény Relity Julka nevét és holnapra ráborul ügyére a feledés homálya. A tábla ítéletéig hozzászűrűl alakja a többi rabhoz. Megszokták és a városban elfeledik. Leveszik a napirendről és új szenzációt várnak, — éhesen.

Öngyilkos egyetemi hallgató.

Betegsége elől a halálba menekült.

Becskek, nov. 18.

Megrendítő tragédia utolsó felvonása játszódott le hétfőn délután a bányási Velikitorák községben. A község egyik igen tekintélyes és dúsgazdag földbirtokos családjának egyetlen gyermeke, egy huszonöt éves egyetemi hallgató önkézevel vetett véget életének.

Dragoj Pavel szép szál fiatalember volt, akit a környék legszebb leányai sem találtak megvetendőnek. Joghallgató volt a bukaresti, majd a kolozsvári egyetemen, tanulmányainak befejezését azonban megakasztotta a betegség, amely szervezetét évek óta sorvasztotta. Tüdőbeteg volt és betegségére hiába keresett gyógyulást. Gazdag szülei minden pénzt megadtak, csak hogy megmentse az életnek. Egyik szanatóriumról a másikra, egyik orvostanártól a másikig vezetett az út, a mely végül mégis csak a sirba nyitott. Hosszu időt töltött Meránba, majd Ausztriában és Németországban. A közeljövőben Egyiptomba készült, oda azonban már nem juthatott el.

A huszonöt éves Dragoj Pavel megérezte, hogy sokáig úgy sem bírja a szervezetét roncsoló betegséget, inkább önkézevel vetett véget szenvedéseinek. Hétfőn délután két óra tájban egy őrizetlen pillanatban halántékra lötte magát. Kedd délelőtt tíz óraker anélkül, hogy egy pillanatra is eszméletre tért volna, meghalt.

A tragikus sorsu fiatalember két levelet hagyott hátra. Az egyikben megható bucsut vesz szüleitől, a másikban arra kéri kezelőorvosát, dr. Doroszlovác Milán körörvost, hogy szerezze meg a temetési engedélyt a boncolás mellőzéseivel. A becskerekai ügyészség hozzájárulásával ma délelőtt temették el az életuntat nagy részvét mellett.

mileg arányosan helyet és a kriminalisztikát, valamint a politikát elébe helyezi az irodalomnak. Azzal mentegtettem a magyar újságit, hogy a könyv nálunk még — sajnos — nem közszükségleti cikk és még messzire vagyunk attól, hogy egy könyvujdonosság megjelenését általános érdekű eseménynek könyveljük el. A napokban lefolyt bűnügyi tárgyalás mindent igazolt. Ötven ember helyezkedett el kényelmesen a megyeháza nagytermében nemrég tartott oktató előadáson és másnap ötszáz főnyi közönség szorongott összeszűfoltan a törvényszék másodemeleti nagytermében Relity Nikoláné tárgyalásán.

Reggel nyolctól délután két óráig ott tartózkodott az érdeklődő közönség a másodemeleti nagyteremben. A hölgyek vezettek. Kitaratóan látogatták a tárgyalást és hallgatták, lesték a történéseket. Majd hogy ki nem szorították a vádlottat, a bíróságot és a többi funkcionáriust. Mindenüvé ülni akartak, a legjobb helyeket kívánták, ahonnan kíváncsian belemélyeszhetik tekintetüket a vádlott arcába. Amikor kivették Relity Julkát, az érdeklődők sorsfalat állottak és a sok száz szem naponta újból végignézte a vádlott hideg, közömbös arcát.

Vannak szimpátikus és unszimpátikus vádlottak. A legszörnyűbb vádakkal terhelt vádlottak is megnyerték már és megnyerhetik a közönség rokonszenvét. Relityné hideg maradt és bántóan fölényes. Az elvetemült, a kemény csakazértis vádlottak fajtájából való volt és emellett asszony. Raffinériával, helyenkint ügyes csürés-esavarással igyekezett kibujni a szűkülő hurokból. Amikor helyes érzéssel megsejtette vesztét, amikor a halál lehetőségét megérezte a súlyos terhelő valamásokból, megrázkódott, megbor-

zongott és — felháborodott. Durván hangzik, de valósággal felháborodott. Ez a vádlott.

A három napos bizonytalanság, a mit az ítélethozatal előtt a megfontolásra szánt a bíróság, tág teret adott a fantáziának. A legkülönbélebb vélemények jártak szájról-szájra a bűnösség megállapításáról és a büntetésről. Felmentés, husz évi fegyház, életfogytiglan, halál. Ezek voltak a legismertebb kombinációk. Fogadásokat kötöttek és az ítéletki-hirdetés sokaknak nagy bosszúságot okozott. A vesztesek fizethettek. Ötven, száz, sőt ötszáz dináros fogadásokról suttogtak.

Érdekes, hogy a nők általában megelégedettek a büntetéssel. Ugy kell neki, a bestiának — hangzik itt is, ott is. A férfiereklődők az ítélet indokolásának meghallgatásáig, vagy tartalmának elolvasásáig abban kételkedtek, hogy elegendő bizonyítékokat szolgáltatott a bizonyítási eljárás. Nincs tanu — szólott a leggyakoribb vélemény — és nem gondoltak arra, hogy a mérgezésnél nem igen van jelen szemtanu, mert az ilyen bűnügy elkövetője nem igen vonja be titkába a nyilvánosságot. Aki mégis kételkedik, olvassa el nem a méregtant, csak a lexicont. Többek között a következőket olvashatja az arzen felismeréséről. „Amíg régen az arzenmérgezés megtörténetére csak a tanuvallomásokból vagy többnyire értéktelen hullajelekből vontak következtetést, addig ma már a törvényszéki vegytan oly tökéletes módszerekkel rendelkezik e célra, hogy sokkal nehezebb a vegyésznek arzént nem találni, mint találni. Új módszerünk alapját 1836-ban Marsh Jakab, a woolwichi arzenál hivatalnoká vette meg. Egy másodmilligramm arzen a vegytani kezelés folytán szürkefényű tükör alakjában rakó-

Égészség és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissesség-től sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

HIREK

— nov. 18.

A királyné a poliklinikákban. Beogradból jelentik: Mária királyné tegnap Hadzsity udvarhölgye kíséretében meglátogatta az iskolai tanulók számára épített poliklinikákat.

Halálos autóelgázolás. Beogradból jelentik: A főszámvevőszék autója tegnap este a Szarajevszka utcában elütötte Sztanojevity Natáliát, Sztanojevity Petar mozdonyvezető feleségét. A szerencsétlenül járt asszony kórházba való szállítása közben meghalt.

A „Kulturbund“ új vezetősége. A becskerekai „Kulturbund“ a napokban tartott közgyűlésén új vezetőséget választott. A német kulturegyesület elnöke dr. Ellmer Gyula volt országgyűlési képviselő lett. A női szakosztály elnökévé Jemrity Elize ezredesné választották meg.

Templomszentelés Molinban. Emlékeztetés szep tünnepe volt vasárnap, e hó 15-én Molin (Molyfalva) községnek. A környékbeli papság és nagyszámu hívek jelenlétében, könnyekig megható szentbeszéd keretében szentelt fel Brenner Frigyes pápai protonotárius az új molini templomot, amely Sztanojevity Jenő, molini jegyző fáradságtalan buzgalmanak és a boldog molini hívek áldozatkészségének köszöni létét. Délben a megjelent vendégek tiszteletére a község bankettet rendezett a Lösch-féle vendéglőben. Elismerés illeti a derék moliniakat, akik új templomuk érdekében oly nagy és sok áldozatot hoztak.

A Nótás kapitány operette, amely Becskerekben is óriási sikert aratott, úgy, hogy eddigi előadásait zsufoolt házak nézték végig, közkívánatra szombaton este 8 órakor és vasárnap délután fél négy órakor újra színre kerül. Jegyek mindkét előadásra már kaphatók a „Torontal“ szerkesztőségében minden délután 3-6-ig.

A munkásszakszervezetek egyesülésének bonyolalmi című hírünkkel kapcsolatosan a Savez Radništva Odjevne Industrije i Obrta Jugoslavia becskerekai helyi csoportjától a következő nyilatkozatot kaptuk: Téves az a beállítás, hogy a szabók központja csatlakozott volna az ugynevezett egybeolvadt szakszervezethez. Nem felel meg a valóságnak, hogy a velikibecskek szakszervezetének vezetősége és a helybeli szakszervezet az egyesülés mellett foglalt állást. A velikibecskek szakszervezetében nem történt semmiféle változás, csak öt kizárt sztrájktró csatlakozott az ugynevezett egyesüléshez és így az egyesülési tárgyalások idején már nem is voltak tagjai a jugoszlávai szabók szakszervezetének. Az is téves, hogy egyáltalában disszidensek vannak a velikibecskek szakszervezetében csak az öt kizárt tag beszél, még pedig csak azért, hogy megbomlassza a helybeli szabó szakszervezet egységét. Velikibecskek, 1925. évi november hó 18-án. Savez Radništva Ojevne Industrije i Obrta Jugoslavije, mesna grupa Vel. Bečkerek. Ernszt Lajos elnök, Sztiojsity Márkó titkár.

* Nem lehet elégszer ismételni és hangsúlyozni, hogy az összes cipőárakban, harisnyákban legjobb beszerzési forrás a becskerekai főutcai Vilim Herzfeld-féle „Turul“-árúház.

Radics Szeptán közoktatásügyi miniszter.

Beograd, nov. 18.

(Déli jelentés.) Radics Szeptán ma délelőtt Radics Pavle agrárreformminiszter kíséretében felkereste Pasity Nikola miniszterelnököt, akit meghívására a többi miniszterek is ellátogattak a kormányelnö-

ki palotába, ahol Pasity bemutatta Radicsot, mint az új közoktatásügyi minisztert. Déli fél tizenkét órakor Radics Szeptán gyalog a királyi udvarba ment Radics Pavleval, ahol letette a hivatali esküt.

Márffyékát fölmentették az Erzsébetvárosi kör elleni merénylet vádja alól.

Budapest, nov. 18.

A királyi tábla Nyirő tanácsa ma tárgyalta a Márffy-féle bombapör fellebbezését. A tábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét és Márffy Józsefet, Marossy Károlyt és Horváth-Halassy Józsefet fölmentette az Erzsébetvárosi társaskör ellen elkövetett merénylet vádja alól. Fölmentette Márffy Józsefet, Marossy Károlyt és Szász Józsefet a Rassay-Miklós Andor elleni bombamerénylet vádja alól is. Ellenben bűnösnek mondja ki Márffy Józse-

fet, Szász Józsefet és Drenka Bélát a francia követség ellen elkövetett bombamerényletben és ezért gyilkossági kísérlet miatt Márffy 6 évi fogházra, Drenka Bélát egy havi fogházra és Szász Józsefet 20 napi fogházzal sújtotta.

Márffy kivételével az összes vádlottak szabadlábra kerültek, mert a büntetésüket a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették. Márffy büntetéséből egy évet és 11 hónapot vettek kitöltöttnek a vizsgálati fogsággal.

Magyar-német-cseh koalíció készül Csehszlovákiában.

Prága, nov. 18.

Politikai körökben a legkülönbözőbb terveket emlegetik az új kormány összeállítására vonatkozólag.

A legkomolyabb megoldásnak azt tartják, hogy német-cseh, vagy magyar-német-cseh koalíciót kell létesíteni az agrárpártok bevonásával. A jelenlegi miniszterelnökhöz közelálló „Večer“ a három nemzeti agrárpárt egyesülésében látja a kérdés leghelyesebb megoldását. A szociáldemokrata „Pravu Lidu“ a kormányba invitálja a német szociáldemokratákat és ezek bekapcsolásával vél munkaképes kormányt alakítani. Érdekes a cseh agrárpárt lapjának, a „Lidove Listu“-nak véleménye is, amely a tót klerikális néppártot hívja fel, hogy lépjen be a kormánykoalícióba.

A jelenlegi kormánykoalíció száznegyvenhat mandátummal rendelkezik. Mivel a parlamentnek háromszáz tagja van, a koalíció a cseh ipa-

ros-párt tizenhárom mandátumának bevonásával is csak kilenc főnyi többséget tudna biztosítani. Mivel ilyenformán aligha lehet munkaképes kormányt alakítani, a kérdést úgy oldják meg, hogy hivatalnok-kormányt kezebe adják a hatalmat. A hivatalnok-kormányban helyet foglalna a jelenlegi kabinet három tagja, aki a mostani választásokon is mandátumot kapott, még pedig Svehla miniszterelnök, Benes külügyminiszter és Udrzsal hadügyminiszter. Amennyiben ez a megoldás sem volna szerencsés és munkaképes kormányt tavaszig sem sikerülne létrehozni, újból feloszlatták a parlamentet és kiírják a választásokat.

A cseh szenátusi választásokon a magyar nemzeti-párt két mandátumot, a magyar keresztényszocialista-párt egy mandátumot kapott.

Valószínű, hogy a második skrutinumban mindkét magyar-párt még egy-egy mandátumot fog nyerni.

Nyissák meg a Románia felé eső vasútvonalakat. A bánági kereskedelmi és iparkama távirati beadványt intézett a közlekedésügyi és kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyben a kikinda-szegedi vonal megnyitását sürgette. Egyidejűleg kérte, hogy a bázias-ársac-temesvári és a nincityevó (párdány)-temesvári vasúti vonalat mielőbb adják át a forgalomnak, miután az erről szóló szerződést a két állam megbízottai már alá is irták.

Sulyos fegyházbüntetésre ítélték egy szrpszkielemiri katonát. A szarajevói katonai ügyészség értesítette a közigazgatási hatóságok utján Gladity Száva 33-ik gyalogezredbeli szrpszkielemiri illetőségű közkatonát Szrpszkielemire lakó hozzátartozóit, hogy a hadbíróóság a katonai büntetőtörvénykönyv 45-ik szakasza és a polgári büntetőtörvénykönyv 102-ik szakasza alapján minősülő büntetben bűnösnek találta és ezért öt évi és nyolc havi fegyházra ítélte.

* A Balkán Bioszkopban már kaphatók jegyek a Száguldó kerékhez. Nők a kivégzésnél. Londonból jelentik: Érdekes vita volt a napokban egyik angol bíróság előtt azon, hogy nők végignézhetik-e a kivégzést. Az angol törvények szerint a kivégzésnél jelen kell lennie két esküdtbírónak és a glasgowi bíróság elnöke, mikor egy rablógyilkos másnapi kivégzésére esküdteteket rendelt ki, megjegyezte, hogy — bár az esküdtszéknek nőtagja is volt — helytelen volna, hogy nőt rendelne ki, mert a kivégzés csunya aktsa nem nőknek való. Mrs. Mary Bell esküdtő erre hevesen tiltakozott és kijelentette, hogy amikor a nők vállalkoztak az esküdti teendők elvégzésére, akkor vállalták annak összes következményeit és nem lehet ilyen különbséget tenni esküdt és esküdt között. Mary Bell vállalta is a kivégzésnél való delegálását és meg is jelent a kivégzésnél, ahol meleg szavak kíséretében fogott kezét a delikvenssel. Az elítéltnél láthatóan jólesett a női kézfogás és könnyezve csókolt kezét az esküdtőnek.

* A Balkán Bioszkopban csütörtökön csak 5 és 7 órakor, pénteken 5, 7 és 9 órakor Robin Hood, az erdők óriása, regényes filmjáték a keresztes háborúk idejéből, a régi kőborlovagok korából, azoknak a merész és mulatságos kalandjai. A főszerepben a kitűnő és merész Douglas Fairbanks, „Z“ a fekete lovag főszereplője, aki itt létrehozta a filmtechnika legkiválóbb alkotását. A filmtechnika rendezése és bámulatra méltó kiállítása páratlan a filmek történelmében. Douglas Fairbanks kiváló produkciói és kellemes játéka pedig feledhetetlenek lesznek. 2 rész, 11 felvonás, mindkét rész egyszerre, amiért is kéretik a nagydemü közönség pontosan megjelenni. Tekintettel arra, hogy az Iznógyelet tartja este nagyszabású kabaréelőadását, a mozielőadások pontosan kezdődnek.

Rablótámadás egy Vrsac melletti községben. Vakmerő rablótámadás történt a napokban a Vrsac melletti Retisovo községben. Álarcos rablók megtámadták Sulja Simon ottani gazdálkodót és megkötözve az istállóba vitték, ahol az egyik támadó őrzésére ott maradt, míg büntársai a lakást kezdték fosztogatni. Sulja felesége észrevette, hogy hivatalan vendégek törtek be a lakására és fellármázta a szomszédtságot, mire a rablók zsákmányukat hátrahagyva megszöktek. A vrsaci rendőrség tegnap Boris Berivalda, Zenov Valca és Dragan Péter bolgár menekültek személyében elfogta és letartóztatta a tetteseket.

Mennyi automobil van a világon?

1925-ig összesen huszonhárom millió motoros jármű került forgalomba.

1925 január elsejéig összesen 22.769.004 motorral felszerelt jármű került forgalomba, amelyből tizennyolc millió 615.043 a turautó két millió 891.937 a teherautó és 1.262.024 a motorbicikli. 1923 január elsejétől, vagyis két év alatt az összes automobilok száma 5 millióval nőtt. Az automobilok országa természetesen az Egyesült-Államok, amelyekben körülbelül 17.000.000 motoros jármű szalad.

Angolországnak 567.000 turautója, 203.000 teherautója és 495.000 motorbiciklijé van. Kanadában a turautók száma 97.000, körülbelül ugyanannyi a teherautók száma és 8000 a motorbiciklié. Franciaországban 460.000 tura- és 115.000 teherautó, Ausztráliában 180.000 a tura- és 18.000 a teherautó és 55.000 a motorbicikli. Németországban 154.000 turautó, 65.000 teherautó és 120.000 motorbicikli van. Olaszország területén 65.000 turautó és körülbelül ugyanannyi kamion van használatban. Amerikában óriási mértékben növekszik a motoros járművek összes száma. 1924-ben 2.427.000-el több autót került forgalomba az Egyesült-Államok területén. Angliában és Franciaországban ez a szám százezer egységgel növekedett.

Elszakíthatatlan
harisnyák
EUGEN KLEIN cégnél
Velikibecskek, Aleksandrova (F6) u.

Orient Bioskop

Szerdán, nov. 18-án 5, 7 és 9 órákor

Gimnázium, ker. akadémia és népiskolák részére külön előadások.

Monumentális, oktató és érdekfeszítő történelmi film!

AMERIKA
(Columbus Kristóf).

Pénztárnyitás: d. e. 10—11 óráig, d. u. 10—11 óráig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

"Amerika felfedezése", eredeti történelmi hiteles adatok alapján készült óriási méretű és eredeti színhelyeken felvett filmrészlet, a világhírű tömeg-regisseur Garas Márton rendezésében. Columbus Kristóf személyesítője: Albert Bassermann.

Zita exkirályné négy milliárdot kap évente a magyar kormánytól.

Wien, nov. 18.

Beavatott helyen érdekes információkat adtak a Lequeitióban élő Zita excsaszárnő és családjának anyagi viszonyairól. Az elmúlt években — mint emlékeztetés — a legitimista vezérek kijelentései szerint, Zita és gyermekei szükségét látták, mert semmi jövedelmük nem volt. Akkor a nagyhatalmakat is foglalkoztatta a volt uralkodócsalád anyagi helyzetének kérdése és felmerült az a terv, hogy a volt monarchia utódállamai közösen évjáradékot fizessenek a család számára. Ez a terv akkoriban az utódállamok vonakodásán hajótörést szenvedett.

Ujabbán a volt uralkodócsalád anyagi helyzete körül minden panasz lecsendesedett. Bécsi munkatársunk érdeklődött illetékes helyen a történetek felől és a következő szenzációs értesüléseket szerezte:

— A lequeitióban élő volt uralkodócsalád immár nem lát szükségét, ellenkezőleg bőségesen el van látva jövedelemmel, még pedig a magyar kormány jóvoltából. A Bethlen-kormány hozzájárult ahhoz, hogy az ugynevezett koronajavak használatára Zita exkirálynének biztosítsák. A történelem számtalan példát mutat fel arra, hogy a trónjukról megfosztott uralkodók ama birtokai, amelyek kifejezetten állami eredetű királyi javak voltak, a detronizációval együtt visszaszálltak az ország tulajdonába. Az ellenkezőre azonban hiába keresünk precedenst. A magyar kormány azt a kivételesen nagyvonalú álláspontot foglalta el a volt királynővel és gyermekeivel szemben, hogy megszavazta nekik a magyar koronajavak jövedelmét és azt évi három milliárd és nyolcszáz millió koronában állapította meg. Ennek következtében a volt uralkodócsalád most már nem lát szükségét, mert havonta több mint 300 millió koronát költögethet el, ami bőségesen elég a család és a 17 tagból álló kíséret ellátására.

SPORT**Football.**

Obility—ZsAK-Szlávija 3:1 (2:0). Barátságos. Biró Podgradszki.

Birkózás.

A Kadima S. C. házi birkózóversenye csak egy láncszem abból a programból, melyet a birkózószakosztály a téli szezonra tervez. A verseny vasárnap délután 3 órákor kezdődik a Korona-szálló nagytérképében.

Minden este zene

táncsal

a Kovács cukrászdában

Télikezesítő, trikó, kamásli,

előnyomatott és megkezdett kézimunka a legolcsóbb árban megérkezett. — Szép választék nőikalapdiszekben, szabó- és kárpitoskellékekben.

Benó Testvérek

ezelőtt Kokits A. F. Velikibecskerek. A „Pillangóhoz”. Alapítva 1870. Divat-, rövid-, szövött- és játékarukereskedés.

A Lukics-féle szappangyárban kiadó

két irodahelyiség, egy közraktár és egy raktár. 2461

Érdeklődni Ljubisa Pichertnél lehet Hajduk Veljkova (Merzei) utca 31.

Gazdasági könyvjegyzéket

három dinár postabélyeg beküldése ellenében küld 2452

Garamszeghy Dezső könyvkereskedő, Novivrbász.

A legjobb őszi és téli szezoncikk

ing, trikó, szveter, sál, harisnya, gyermekruhák, gyermeköltöny, sapka és az összes rövidárú legolcsóbb árban

Bakity Mitánál a nagyhid mellett.

Ganz-féle elektromotorok, dinamógépek, benzinmotorok,**erőgépek stb.**

képviselője és gyári lerakata

a Volta R.-T.-nál**Cosulich Line**

hajóival Splitből indulhat

Délamerikába.

Vezérképviselőt SHS. részére J. G. Draskovity, Zagreb. 1089

Velikibecskereki fiók: Kralja Petra trg 4.

Szőlőtermelők!

2—3 éves gyökeres ojtványok, egy éves amerikai gyökeres és sima vadesszők minden fajban, valamint nemesített 2—3 éves gyümölcsfák, rózsafák megrendelhetők

Sévár Gászlónál, Petrovaradin 1.

Zseljeznicski red (vaskapu) 14. sz.

ház eladó.

Vétel esetén 2 szobás lakás azonnal átvehető.

Bővebbet ugyanott a tulajdonos ál

Éladó volt üzlethelyiségünk teljes berendezése.

Nagybecskereki Népbank Rt. rövidárúosztálya.

Telefon 313. 2409 Telefon 313.

Karácsonyfákat

minden mennyiségben saját erdejéből viszonteladóknak legolcsóbban szállít

Kralj József Zagreb, Hercegovacka 5.

Megrendeléseket elfogad

Wehner György V. Becskerek,

Gimnazijszka utca 3, ahol gyökeres fenyőnövények is megrendelhetők. 2394

Könyvelő,

ki két vagonos malomban volt alkalmazva, jó bizonyítvánnyal, állást keres

gyárban, malomban, bizalmi, raktárnoki vagy pénzeszedői. Kaució képes, józan, fiatal nő, több nyelvet beszél.

Cím a kiadóhivatalban 2465

Az összes irodai munkákban jártas

perfekt szerb levelező és könyvelő,

aki a magyar nyelvet is teljesen bírja,

kaució mellett alkalmazást keres.

Ajánlatok „jó munkaerő” jellegére a kiadóhivatalba címzendők. 2468

Önkéntes**árverési hirdetmény.**

A novakanjizsai főútcán, a piac-térrel szemközt levő Központi szálloda és vendéglő 1925. évi nov. hó 22-én d. e. 10 órákor a helyszínen nyilvános önkéntes árverésen eladatik.

Közelebbi feltételek megtudhatók Ehrenfeld tulajdonosnál a helyszínen. 2396